

my

värld i bild

TIDSKRIFT FÖR
MORALISK UPPRUSTNING

Utkommer en gång i månaden

Utgives av IDÉ och KULTUR
Sveavägen 34 6 tr
111 34 Stockholm
Tel 08/10 34 56

Nr 11 — 1975

I redaktionen
Finn Harald Wetterfors
Jan Franzon
Gunnar Wieselgren
Lennart Sjögren ansv utg

Nordiska medarbetare
Einar Engebretsen och
Eva Riise Hanssen Norge
Keld Jørgensen Danmark

PRENUMERATIONSPRIS
per kalenderår (12 nummer)

Sverige kr 30 -
Postgiro 70 61 90 6

Finland mk 25 -
Postgiro 11 20 95 Helsingfors

Losnummerpris kr 2 50 mk 2

© NY VARLD I BILD

Tryck Br Tengs Oslo

Postgiroblankett medföljer

Omslagsbilden

Varldens minoritetsfolk, deras traditioner och deras krav på en rättvisare behandling trader alltmer i forgrunden. Infor den internationella konferensen for 'den fjärde varlden' i Kanada återges här bilden av en legendarisk ledare for Stoney-indianerna i Kanada, Vandrande Buffeln

Reform och våld

Sverige har under det senaste århundradet visat varlden att det finns andra vagar än våldet som leder till avskaffandet av orättfärdigheter. 1891 fick Branting socialdemokraternas andra partikongress med sig på reformvagen istället för våldsvagen, som många forespråkat. Men beslutet var inte självklart, ens då. Sedan dess har oerhört många erfarenheter samlats av att uthållig, envis kamp med fredliga medel för till seger.

På många håll i varlden idag är motsättningarna inte mindre än de var har i Sverige på Brantings tid. Ändå är det allt vanligare att tro att det inte finns andra vagar än att ta till vapen. Vi själva praktiserar reformer hemma men forespråkar våld ute. Istället skulle vi kunna satsa allt på att anpassa och erbjuda de erfarenheter vi gjort till andra för att stimulera dem till liknande lösningar.

Men då måste vi också stödjas i vetenskapen om att den kampen lönar sig. Kampen är global och positiv växelverkan stärker vetenskapen.

Ny Varld i Bild ser som en uppgift att behandla frågor och situationer, där en förändring måste komma till stånd, men också att ge exempel på hur människor även i skenbart hopplösa situationer funnit vägen till förtroende och fredliga lösningar i länder där man kanske inte väntar sig det.

I detta nummer återges en artikel om Kanadas indianer, i en annan får vi en inblick i hittills opublicerade faktorer som ledde till att Sudan nådde slutet på 17 års inbördeskrig.

Prenumerera NU för 1976

- Aktuell information från hela världen
- Intervjuer och debattartiklar

12 nummer per år Pris 30 kronor

Rabatt Prenumeration av 5 ex 120 kronor

Använd bifogade postgirokort

Konsten att leva med den andre

HAR DEN ENSKILDA människan någon betydelse i vår tid? Kan hon över huvud taget göra något för att påverka utvecklingen, eller är hon ett offer för valdiga historiska krafter?

Betyder kollektivet mer än den enskilde, eller beror kollektivets inställning till sist på vad den enskilda människan står för?

Inför situationen och utvecklingen i världen ställer sig tankande människor de här frågorna. De ställs också — och besvaras — i en nyutkommen bok, skriven av den i vintras bortgångne schweiziske litteraturhistorikern professor Theophil Spoerri — känd för våra läsare genom mångårig medverkan i *Ny Värld i Bild* — tillsammans med sonen Pierre Spoerri, en av de huvudansvariga för världskonferenserna för moralisk upprustning i Caux. Boken har titeln «Die Kunst mit dem anderen zu leben» och foreligger ännu bara på tyska.

Många massforeteelser i vår tid kan få oss att tvivla på att vi genom vårt eget sätt att leva kan bidra till att förnya världen och att påverka nästa generation. Men om vi studerar samtidens historia finner vi, kanske till vår förvåning, att enskilda människor alltjämt kan spela en avgörande roll.

Bland många exempel pekar bokens författare på Alexander Solsjenitsyn och hans vänner «som inte dragit sig för att tra-

da upp mot ett system som de kant vara orättfärdigt, vilket pris de än måste betala för ett sådant beslut»

Att gå mot strömmen, när så krävs, hör till det svåraste för de flesta av oss. De polske författaren Stanislaw Lek skriver «För att komma till källan måste man simma mot strömmen». Denna sokta kalla, betonar Pierre Spoerri, är ett svar på frågan om meningen med vårt liv och handlande, och därmed om sambandet mellan våra personliga beslut och hela samhällets utveckling.

Vårt århundrade har bevittnat gigantiska försök att skapa nya samhällssystem. Men tron att förändrade strukturer resulterar i förnyade människor har visat sig vara en illusion. Problemet hur man fostrar och bevarar en ny, osjälvisk människa har blivit allt mer brännande, inte minst i kommuniststaterna. Därmed har frågan om den enskilda människans samvete fått ny aktualitet både i öst och väst.

Brist

För att kunna lyssna och vandra till samvetets rost krävs yttre och inre stillhet. Men både enskilda människor och samhället lider i dag brist på tystnad och stillhet, och denna brist har på ett odesdigert sätt bidragit till att dova samvetena och därmed till att kväva den

personliga friheten och att uppehålla totalitära samhällssystem.

Den tjeckiske filosofen Milan Machovec har konstaterat att «marxismen inte besvarat frågan om livets mening», och han förutsäger att «denna fråga blir nyckelfrågan för den framtida marxismen». Pierre Spoerri noterar i sammanhanget att marxister och kristna på olika vägar kommit till samma frågeställningar. «Hos marxisterna går vägen över frågan om livets mening och samvetet. Hos många kristna är det mera fråga om längtan efter fördjupning och vidgning av deras andliga liv. För båda parter gäller det att ta steget från teori till praktik.»

Fråga på liv och död

«Genom vårt profittankande, vårt konsumtionsbegär, vår prestige och vår skrammande vilja till våld har vi odelagt världen och hela livssubstansen», skriver Theophil Spoerri. «Vi ville vinna världen och förlorade vår själ. I valståndets tid har vi vant oss vid att tanka på och ha omsorg bara om oss själva. Vi menar att vi klarar oss utan den andre. Vi har mist förmågan att tala med varandra och leva med varandra. Därför har det blivit en fråga om liv och död för hela mänskligheten»

Forts s 14

SOA i Norge:

Rätt in i familjerna

200 svenskar reste till Norge for att se Song of Asia bli från Göteborg, Karlstad, Stockholm och Växjö Musikalen gavs för fullsatt hus i början av oktober i Oslo och Ås

I Ås, strax söder om Oslo, ligger också Norges lantbruks-hogskola

Radio, TV och samtliga Oslos morgontidningar och många landsortstidningar höll den norska allmänheten informerad om Song of Asias besök i Norge *Folkets framtid* skrev efter premiären «Det har ar människor som upplevt vad det vill säga att växa upp i fattigdom och konflikt i utvecklingsländer» *Aftenposten* säger «Dessa unga människor tror på Asiens framtid De tror att människan

måste förändras och att samtidigt kommer den exploaterande strukturen att förändras till en rättfärdig struktur» I *Nationen* moter man liknande tongångar «Genom Song of Asia konfronteras man med en kamp mot social orättfärdighet och moraliskt förfall både i Öst och Väst Men också med ett gripande bidrag till att skapa enhet och försoning med förståelse och förtroende»

I skolor och universitet trafade Song of Asia-truppens medlemmar norsk ungdom I 16 skolor gav de särskilda program under de två veckor de besökte Norge

Hela Song of Asia-truppen bodde i norska familjer — 64 familjer inalles Hur upplevde

dessa familjer de asiatiska besöken och hur upplevde asiaterna konfrontationen med Europa?

Har ar vad några norska familjer sade

— Det var en stor utmaning att träffa en muhammedan som höll på «kristna» värderingar med sådan glöd och övertygelse Trots allt ar det vid frågan om kristet levnadssätt som vi europeer kommer till korta

Det var fenomenalt lärarrikt Många av oss har nog tack vare en social pornografi en skev bild av Asien Vi vet en del om fattigdom och orättvisor, men för lite om den andra sidan av Asiens liv

— Nyckelordet för besöket blev för oss medvetandegörande Vi har blivit mer medvetna om Asiens problem och har fått ett helt annat kanslomässigt engagemang efter att ha trafat dessa människor Var personlighetsutveckling har nog blivit influerad, och vi ar i hög grad medvetna om vårt sätt att leva och tanka på Vi kommer nog att se på utlänningar i Norge på ett annat sätt efter detta

— Vårt intryck av människorna i Song of Asia ar att de ar behagliga och lätta att ha att göra med Kunde ha haft ett dussin boende i vår lilla lägenhet utan att få problem för det De ar också glädjespridare och gav uttryck av att vara lyckliga, kanske därför att de tog de praktiska konsekvenserna av sin religion och sin övertygelse, istället för att gräva ner sig i dem

Mer familjeliv

— De inbjöd till en öppenhet som vi aldrig tidigare hade upplevt maken till i vårt hem Familjen tillbringade mycket mer

Forts s 12

Norska samer visar sin del av Norge på en karta för Vissier Sanyu från Nordostindien

JA till rekonstruktion

Ett fackligt seminarium, som av de flesta deltagarna betecknades som «en milstolpe i den brasilianska fackföreningsrörelsens historia» agde rum i staden Petropolis utanför Rio de Janeiro i början av oktober

En deklARATION på tio punkter antogs enhälligt efter den vecokolånga sammankomsten. Där talades om behovet «att få fram ett nytt dynamiskt ledarskap som kunde ge den brasilianska arbetarrörelsen en solid, moralisk ryggrad och ett klart handlingsprogram med syfte att målmedvetet rekonstruera det brasilianska samhället»

Fyra fackföreningsordförande från Rio under ledning av Herondines Saravia de Carvalho, ordförande för finsnickarna, utgjorde inbjudningskommittén. Fyrtissex fackföreningar och fyra fackförbund i sju av landets delstater hade sant delegater till seminariet, som också räknade många internationella delegater bland deltagarna. Bland dem var fackföreningsman från Uruguay, Fred Small från hamnarbetarförbundet i New York, Lucy Mvubelo, generalsekreterare för det afrikanska textilarbetarförbundet i Sydafrika, Frank Abbott, facklig fortröendeman från London. Airport Jack Carroll från hamnen i Bristol och franska fackföreningsman

Temat för seminariet var «fackföreningsrörelsen och samhällets återuppbyggnad». En grupp studenter och arbetare hade tillsammans inovat och

presenterade industripjassen «Den glomda faktorn». En arbetsgivarorganisation i Brasilien sände två observatorer. Press och TV agnade stor uppmärksamhet åt sammankomsten. Önskemål om liknande fackliga seminarier uttalades från sex andra platser, bl a Sao Paulo, Goias, som ligger nära huvudstaden Brasília, och Pernambuco i nordöstra delen av landet

Industriledare —

Utveckla samhälle med social rättvisa

«Vår uppgift som industriman är tvåfaldig», sade Neville Cooper från England nyligen vid en sammankomst för industriman, affarsman och fackföreningsman. «Den är att skapa materiella tillgångar för att kunna möta de materiella behoven i världen. Men den är också att ta vår del i att utveckla ett nytt samhälle med social rättvisa och med möjlighet för människor att utvecklas»

Att lösa den uppgiften kommer att kräva ett nytt slags ledarskap av oss», tillade Cooper, som är administrativ direktör i Standard Telegraph and Telephones

«Mycket av vad Marx havdade gav en god diagnos, men hans stora misstag var att avvisa moral och tro som den viktigaste källan till förändring. Adam Smith förstod inte heller den

I tiopunktsdeklARATIONEN från seminariets slutsession ställdes också kravet på kollektiva förhandlingar och ett fullt deltagande av fackföreningarna i utredningar och lösandet av landets problem

Deklarationen slutade med följande ord: «Vi måste alltid säga nej till korruption, nej till ideologisk materialism, nej till logner och ligkigtighet och ja till konstruktivt arbete, ja till absoluta moraliska normer som en förutsättning för andlig vaxt och uppbyggnad. Vi måste alltid säga nej till demokratiens fiender och ja till Brasilien och dess höga bestämelse som en nation som kan exportera kärlek, tro, hopp och social fred»

nya inspiration människor i vår tid behöver, då vi inte kan forlita oss på marknadskrafternas blinda utslag

Om vi inte lär oss att andra på attityder, motiv och mänskliga relationer kommer ingenting att bli annorlunda. Förutsättningen för det är att vi använder våra hjärtan lika mycket som våra hjärnor

Vi behöver också en intelligent handlingsplan. En förpliktelse att förändra världen kommer inte att leda någon vart om den innebär att vi gör en del bra saker och sen lever i en from förhoppning om att allt annat nog också ska ordna sig. Vi måste gå till verket med en strategi, skapa enighet mellan människor och så producera den förändring i samhället som behövs

SOA i Norge:

Rätt in i familjerna

200 svenskar reste till Norge för att se Song of Asia bl a från Göteborg, Karlstad, Stockholm och Växjö Musikalen gavs för fullsatt hus i början av oktober i Oslo och Ås

I Ås, strax söder om Oslo, ligger också Norges lantbrukshögskola

Radio, TV och samtliga Oslos morgontidningar och många landsortstidningar höll den norska allmänheten informerad om Song of Asias besök i Norge *Folkets framtid* skrev efter premiären «Det här är människor som upplevt vad det vill säga att växa upp i fattigdom och konflikt i utvecklingsländer» *Aftenposten* säger «Dessa unga människor tror på Asiens framtid De tror att människan

måste förändras och att samtidigt kommer den exploaterande strukturen att förändras till en rättfärdig struktur» I *Nationen* moter man liknande tongångar «Genom Song of Asia konfronteras man med en kamp mot social orättfärdighet och moraliskt förfall både i Öst och Väst Men också med ett gripande bidrag till att skapa enhet och försoning med föråtelse och förtroende»

I skolor och universitet trafade Song of Asia-truppens medlemmar norsk ungdom I 16 skolor gav de särskilda program under de två veckor de besökte Norge

Hela Song of Asia-truppen bodde i norska familjer — 64 familjer inalles Hur upplevde

dessa familjer de asiatiska besöken och hur upplevde asiaterna konfrontationen med Europa?

Har ar vad några norska familjer sade

— Det var en stor utmaning att träffa en muhammedan som höll på «kristna» värderingar med sådan glöd och övertygelse Trots allt ar det vid frågan om kristet levnadssätt som vi europeer kommer till korta

Det var fenomenalt lärorikt Många av oss har nog tack vare en social pornografi en skev bild av Asien Vi vet en del om fattigdom och orättvisor, men för lite om den andra sidan av Asiens liv

— Nyckelordet för besöket blev för oss medvetandegörande Vi har blivit mer medvetna om Asiens problem och har fått ett helt annat kanslomässigt engagemang efter att ha trafat dessa människor Vår personlighetsutveckling har nog blivit influerad, och vi ar i högre grad medvetna om vårt sätt att leva och tanka på Vi kommer nog att se på utlänningar i Norge på ett annat sätt efter detta

— Vårt intryck av människorna i Song of Asia ar att de ar behagliga och lätta att ha att göra med Kunde ha haft ett dussin boende i vår lilla lägenhet utan att få problem för det De ar också glädjespridare och gav uttryck av att vara lyckliga, kanske därför att de tog de praktiska konsekvenserna av sin religion och sin övertygelse, istället för att grava ner sig i dem

Mer familjeliv

— De inbjöd till en öppenhet som vi aldrig tidigare hade upplevt maken till i vårt hem Familjen tillbringade mycket mer

Forts s 12

Norska samer visar sin del av Norge på en karta för Vissier Sanyu från Nordostindien

Kampen för identitet

I november har det Kanadensiska Indianska Broderskapet, som representerar 260 000 nordamerikanska indianer, kallat till en internationell konferens i British Columbia för världens alla urinvånare (aboriginals). Det är de minoritetsfolk, som populärt kallas 'den fjärde världen'. Representanter för 18 länder har anmält sitt deltagande. NVIB återger här en artikel om kanadensiska indianer och deras aspirationer.

I den mosaik av raser som Kanadas befolkning utgör, är indianerna ett säregnt inslag, historiskt och kulturellt. Att lära känna dem är en enastående upplevelse, som varmer ens hjärta men samtidigt gör det tungt. Många reser kors och tvärs genom Kanada utan att veta om indianernas existens eller ha en aning om deras förhoppningar och behov. Och ändå är de faktiskt landets urinvånare.

Hur de anslut till den nordamerikanska kontinenten är en fråga som antropologerna har olika teorier om. Indianerna själva deltar inte i dessa härklyverier. Den Store Anden förde dem till ett valsignat land, som nu tagits ifrån dem — det är vad som är viktigt för dem. Att få behålla vad de ännu har kvar av kultur och identitet, rättigheter och landområden som historiskt tillhör dem, är deras huvudintresse.

Det anses att de första indianerna anlände för 15—20 tusen

år sedan via en landtunga som förband Asien och Alaska — några spridda grupper som sökte bättre jaktmarker. De fann ett jungfruligt land med ett överflöd av vilt och fisk. De olika grupperna spred sig under århundraden till vitt skilda delar av detta land, som sträcker sig från Indiska oceanen till Atlanten. På grund av variationen i klimat och natur utvecklade varje grupp sin egen karaktär, även om vissa grundfaktorer förblev gemensamma. Eskimåerna var de sista utvandrarna från Asien och de sags ha invandrat så sent som för 3—4 tusen år sedan. Därför skiljer de sig från indianerna.

Det finns mer än femtio indianska stammar utspridda över Kanada, men de kan indelas i sju geografiska grupper. Dessa grupper har utvecklats var sin former av styre och levnadsvanor.

Även en hastig blick på någonting av de indianska stammarnas historia ger fascinerande

fakta. Mycket av deras livs-åskådning och levnadsregler har mycket att lära ut till vår tid. Kanske detta är skälet till att många yngre indianer återvänder till sin egen religion och kultur och där finner djup av sanning och visdom, med en respekt och vördnad för naturen som vår mekaniserade tid alltmer förlorar. Indianerna kämpar inte bara för tekniska rättigheter utan för bevarandet av ett helt värdesystem vilket också kunde ge värdefulla bidrag till det framskridna industrisamhället som den vite mannen har utvecklats på deras kontinent.

Levande tradition

Minnen förbleknar med tiden men somliga bilder stannar för alltid. Jag reste under flera veckor i Kanada och hade tillfälle att träffa kanadensiska indianer. Forestall er att komma in mot en rojning på Alberta-provinsens vida slätter och se ut över ett hundratal tipis (ett koniskt tält tackt med livfullt dekorerade buffelhudar), medan ljuden stiger från indianernas festdanser. Det starka solskenet förstärkte fargernas rikedom. En procession på omkring 50 bilar drog förbi, tackta med granna indianska vagnvagnar och med män och kvinnor kladda i

traditionell drakt sittande på tak och fotsteg Detta var en del av de s k «Indianska dagar», tre dagars dans och fest med deltagare från alla stammar i Alberta

Vi gick in på rojningen och narmade oss ett av talen Vi bjods in och motte Harold Cardinal, den unge ledaren för Albertas Indianska Forbund I kladd en lysande kanariegul drakt intog han just sin lagerlunch av alkott, allt enligt traditionen Kanske var det glasogonen och den vardiga figuren som kom honom att verka äldre an sina 29 år Han talade engagerat och klart om sin övertygelse

Cardinal har varit en av de drivande krafterna bakom försöket att förnya den s k Indian Act Han och hans folk vill presentera för Kanadas regering sin tolkning av den pakt som signerades för många år sedan mellan deras förfäder och Storbritannien

Organiserade

Indianerna kan nu förhandla från ett starkt utgångsläge I dag har alla Kanadas provinser organiserat liknande förbund som det Cardinal leder År 1967 förenades alla de provinsiella grupperna i det gemensamma NIB (Nationella Indianska Broderskapet) I april 1974 erkändes NIB av Förenta Nationerna som en 'icke-statlig organisation' Detta har förstärkt Cardinals hopp om en möjlighet att förhandla om en överenskommelse med den kanadensiska regeringen

1969 framhöll regeringen att avtalen borde slutas gradvis och att indianerna skulle assimileras i det kanadensiska samhället Detta vill inte indianerna,

Indiankvinna hanger upp kott att torka

eftersom de anser att de därmed skulle förlora sin identitet

Som försvar för nya överenskommelser grundade på den gamla paktens sade Cardinal «Pakten är mycket mer än ett papper och ett kontrakt I djupare kulturell mening representerar den våra förfäders föresats att det indianska folket skulle behålla sin kultur och praktisera sin religion, genom vilken deras identitet formades Reservaten är de platser där religionen och det indianska levnadssättet bör praktiseras »

Emellertid medgav Cardinal det realistiska i att begära att indianerna betraktas som ett självständigt folk «Liksom judarna betraktar sig själva som Jehovas utvalda folk, är vi det folk som utvalts av Den Stora Anden Vår första lydnad gäller Honom Landet, resurserna, folket och tingen tillhör Honom Vi har fått ansvaret och uppsikten så att landet blir anvant och vårdat på rätt sätt Vår pakt visar vår villighet att dela

detta ansvar med den vite mannen Vi anser att människor kan äga endast de saker de själva skapar Ingen mänsklig varelse skapade jorden »

De största hindren

Vilka är de största hindren för indianerna?

Huvudsvarigheten som Cardinal ser den är att komma över effekterna av att ha levt under 105 års kolonialstyre Genom indianernas beroende av vita beslutsfattare förlorade de sitt eget initiativ «Vi måste få vårt folk att förstå att de inte skall vara beroende av utomstående » Han menar också att departementet för indianska ärenden i Ottawa inte borde fatta beslut utan grundligt ha rådfrågat det indianska folkets verkliga ledare «Departementet vill besluta på våra vägnar De tar råd av oss men tillåter oss inte fatta beslut »

Forts sid 10

MARGARET COLLARD (bilden) har tillbragt fyrtio år i olika delar av Afrika, huvudsakligen i Sudan, Uganda och Kenya. Hon berättar här om sina erfarenheter om personer och handlingar, som hade en del i att Sudan fick fred 1972 efter 17 års inbördeskrig, den fred som inte minst i afrikansk press beskrivits som 'ett mirakel'.

Bakom freden i Sudan efter 17 års inbördeskrig

Jag står i en stor skuld till Afrika. An jag någonsin kan betala Afrikas barn har lärt mig mer än jag överhuvudtaget kan ha lärt dem under fyrtio år som lärarinna där.

Under 17 års tid pågick inbördeskriget i södra Sudan. I landets norra del bor muhammedanska araber, i dess södra del svarta stamfolk som antingen är kristna eller har hedniska religioner.

Genom alla tider har slavhandlarna i norr och slavarerna i söder hatat varandra. Motsättningar hade börjat avta när en kris bröt ut 1955. Det var ett falskt rykte om att slaveriet börjat på nytt som ledde till att omkring två hundra afarsidkare och administratörer från norr dödades i de södra områdena.

En straffexpedition sändes ut för att underkiva folket i söder. Hem, kyrkor, skolor och sjukhus bombades och brandes. Tusentals flydde till grannländerna. Andra sattes i koncentrationslager, medan de flesta flydde till skogarna och bergen och flyttade från plats till plats för att undgå de arabiska trupperna.

Frihetskämpar startade en motståndsrörelse för att bekämpa regeringstrupperna 1968. Forsökte de få tag på mer vapen. En av dem, Mandiri, uppsökte mig i Uganda, där jag undervisade då. Vi talade om hur vi hade sökt Guds vägledning tillsammans under hans utbildningstid till lärare. Men nu, sade han, var våld den enda lösningen. När han gick tog han med sig ett hafte med titeln *Bättre än vald*. Kriget fortsatte.

Hjälp från fienden

Vid ett tillfälle under kriget måste ett flygplan med araber göra en nödlandning mitt i gerillaområdet. Till sin förvåning blev de hjälpta ut ur planet, blev omhandertagna och fick den läkarhjälp de behövde och försägs med fordon. Senare riskerade två av ledarna för gerillasoldaterna, som både visste något om moralisk utrustning, sina liv för att föra dessa fångar tillbaka till de arabiska truppers hokvarter. Det var Lagu och Mandiri. «De har mannen är era», sade de. «De är friska nog att resa vidare nu.»

Utan att säga något mer vände de om och körde iväg.

Araberna kunde inte förstå varför de blivit behandlade så val och rapporterade hela handlingen för president Numeiri.

TVå andra män, dr Mohamed el Murtada, arab från norra delen, och Buth Diu, som var kristen och kom från södra delen, höll vid den tiden på att utarbeta en lista med de punkter, vilka de ansåg att Nord- och Sydsudan skulle kunna enas om. Båda dessa män hade deltagit i konferenser för moralisk utrustning i Caux och sökte Guds ledning under sitt samarbete. Resultatet presenterade de för president Numeiri.

Ungefär samtidigt tog de båda motståndsledarna Lagu och Mandiri kontakt med president Numeiri och foreslog att man borde öppna fredsforhandlingar.

1972 nåddes en överenskommelse i Addis Ababa, under ordförandeskap av den davarande kejsaren Denna överenskommelse gällde just de frågor som antecknades, då de båda tidigare omtalade männen sökte Guds ledning. Fredsfördraget undertecknades.

Forts s 14

Viljan att förstå

Ett år efter det att Custer hade gjort sitt sista blodiga anfall år 1876 samlades tusentals kanadensiska indianer från sex stammar norr om gransen och undertecknade Blackfoot-avtalet Nummer Sju, det slutliga avtalet med den kanadensiska regeringen. Det betydde att de för alltid gav upp stora delar av Kanadas prarier som hade varit deras förfaders jaktmarker.

För en sex år gammal indiansk pojke som bevittande handelsen var den ett stort och tjuvande äventyr — tusentals talt langs dalen, rodrockade poliser till hast och kanoner, en blåsorkester av vita män, den legen-

dariske hövdingen Crowfoot som förde befäl över 1000 skrikande Blackfoot-hjaltar i en låtsas-attack dagen till ära.

Men då denne pojke, kallad Vandrande Buffeln av sin far, växte upp bland Stoney-stammen i deras nygrundade reservat, såg han hunger, sjukdom, fortvivlan och död som en följd av det avtalet. «En dålig affär» var hans slutliga omdöme om det Istallet för att vara fria att strova omkring var de ville och ta ut av naturen vad de behövde, gjorde avtalet dem beroende av den vite mannens nyckfulla valvilja.

Flera årtionden senare, när

Vandrande Buffeln blivit sitt folks medicinman och hövding, kunde han trots detta säga: «Som indian kan jag ha stor anledning att hata men jag vet nu att också jag kan föråta dem som handlat fel mot mig. Jag kommer aldrig mer att hata någon. Hat är skadligare för mig själv än för den jag hatar.»

Vid 88 års ålder gav sig hövdingen Vandrande Buffeln ut i världen som en ambassadör för sitt folk för fred, förlåtelse och tro på Den Store Anden. I sin huvudbonad av buffelhorn, sina indianska smycken, grova laderkläder och mockasiner reste han många tusen mil över kontinenterna.

Roda vildar och vita

Under uppvuxen gick han (ganska ovilligt) i en liten missionskola, adopterades av en missionär, såg «jarnhasten», det första tåget, komma över prarier. Han upplevde ett indianskt uppror och tog del i en cowboyfilm, arbetade som smed, var spejare åt Kanadas beridna polis och började studera till läkare. Men han trotnade på den vite mannens levnadssätt och vände tillbaka till sin stam för att studera vid «naturens universitet».

«Jag kom inte så långt i studierna», berättade han, «men Den Store Anden gav mig något jag aldrig kunde hitta i ett klassrum — känslan och viljan att förstå.»

1933 motte Vandrande Buffeln Frank Buchman. Han gjorde honom till sin blodsbroder och gav honom namnet «Ao-Zan-Zan-Tongo» (Stort ljus ur mörkret). Det var genom deras möte som Vandrande Buffeln gav sig ut i världen som en statsman från sitt folk.

Forts. sid 14

Vandrande Buffeln och Frank Buchman i samtal vid den senares 80 årsdag. Deras venskap gick tillbaka till 1934.

Kors- väg

1900-talet har fort mänskligheten till ett vagskal

Filmen KORSVAG dramatiserar i hög grad den utvecklingen. Den engelskspråkiga filmen, som hade urpremiär i våras, har just blivit färdig för distribution i Sverige med svenskt tal och är alltså tillgänglig för en bredare svensk publik

KORSVAG är historien om en man och hans liv mot bakgrunden av den tid han på många sätt avgörande påverkade. Det är Frank Buchman — en vanlig enkel människa och samtidigt en av vår tids stora revolutionärer

Frank Buchman föddes 1878 och hade därför vid sekelskiftet uppnått mogen ålder. Med sina rotter i 1800-talets traditioner och idevärld genomlevde han 1900-talets sex första decennier och dess omskakande konvulsioner med en djupare känsla och förståelse för de bakomliggande drivkrafterna än de flesta. Och utvecklingen har visat att han tack vare den insikten var före sin tid när det gällde att tolka och att förbereda den utveckling som följde. Han dog 1961, men hans tankar och hans liv, i vilket han konsekvent förverkligade sina ideer, är aktuella än någonsin

Som 30-åring — 1908 — ställdes Frank Buchman inför

ett avgörande beslut. Det val han träffade gjorde honom till revolutionär. Beslutet höll ett helt liv igenom. Det utvecklade honom till en människa som med tiden fick ett avgörande inflytande på hundratusentals människors öden och genom många av dem på deras lander.

Frank Buchmans korsväg är idag ett alternativ för världen. KORSVAG aktualiserar vårt eget sekel med första världskriget — det totala sammanbrötet för en gammal världsythiga tilltro till sig själv — 20-talets uppslupna lattsinne, det mörka 30-talets ekonomiska depression och världsvida arbetslöshet, andra världskrigets slutliga nedrivande av illusionen om människans inneboende godhet och så efterkrigstiden med frigörelsen av det ena folket efter det andra i de tidigare av kolonialmakterna behärskade världsdelarna.

1900-talet i prisma

Mitt ibland de fallande ruinerna av gamla tankesätt och en gammal kultur behöll Frank Buchman envist sin tro på människans möjligheter att förvandlas till att låta Gud leda henne och den utveckling som hon förlorat kontrollen över mot en bättre och hållfastare framtid. Denna optimism var byggd på ett odmjukt och realistiskt accepterande av Guds och samvetets kontroll över alla mänskliga förhållanden — personliga, sociala, ekonomiska, nationella och internationella.

KORSVAG är 1900-talet sett genom prisma av en människas liv och insats, men det är också i hög grad en ide- och debattfilm om utformningen av framtidens värld.

Kampen för identitet

Från sid. 7

Det andra stora problemet är att indiansk kultur fordärvats och blivit vad Cardinal kallar «fattigdomskultur». Bara i Alberta-provinsen räknar man med att 94% av indianerna är arbetslösa och lever på allmänna bidrag. Ungefär 90—96% av deras skolungdom fullföljer aldrig gymnasiestudierna. Jamsides med detta ökar våldet, alkoholdoden och fängelsevistelserna bland dem.

Den amerikansk-indianska rörelsen AIM (American Indian Movement) har sitt största inflytande bland stadernas indianer. AIM tror på att mota våld med våld. Cardinals filosofi skiljer sig från de yngre indianers som bejakat AIM. Denna rörelse startade under ockupationen i Wounded Knee 1972.

«Vi tror,» säger Cardinal, «att våld inte kommer att kunna ge den lösning vi söker. Om vi inte når resultatet genom förhandlingar, amnar vi organisera civil ohorsamhet (civil disobedience)». Han tillägger att i Kanada har ingen massflykt till AIM ägt rum bland de unga, därför att de olika stammarnas ledare har hjälpt dem att inte rusa iväg. Han ser fler och fler av de yngre vända sig till de äldre, hungriga efter deras djupa och visdom.

Det finns en indiansk bon som bl a säger

«Jag söker kraft, inte för att bli större än min broder, men för att besegra min största fiende — mig själv.»

*Kalpna Sharma
(ur tidskriften Himmat)*

Julbok- handla NU

från

Idé och Kultur

Gunda Sjogren —
ÅBACKA

Åbacka var en av de små byarna uppemot Vasterbottens fjällvärld som forsvann vid Umeåens reglering på 1950-talet.

Har vaxte Gunda upp tillsammans med fem syskon Hemmanet vid sjön Storjuktan hade rojts från ris och rot av farförldrarna i slutet av 1800-talet Under stranga vintrar och arbetsfyllda sommarmånader fick man kampa för en knapp bargning

Gunda reste till Stockholm och tog plats som hembitrade Andra världskriget kastade sin skugga över tillvaron Flickan från glesbygden sökte efter något stort att leva för Det fann hon på ett ovantat sätt I den livsuppgift som blivit hennes har arvet från hemmet i Åbacka gett inspiration och kraft

Boken har tillkommit i samarbete med GERD JONZON, som lyssnat medan Gunda Sjogren berättat och fast hennes erfarenheter på papperet

Norsk

Theophil Spoerri —
STILLHETENS DYNAMIKK

En bok om Frank Buchman och hans utmaning till vår tid «Denna bok ger ett hopp och en vision i en tid då många människor tycks vara på väg in i hopplosheten», skriver professor Eiliv Skard i förordet till den nyutkomna norska upplagan

Victor Sparre —
STENENE SKAL ROPE

Med något av renassansmanniskans obändiga aptit på livet har Victor Sparre satt sig in i det som försiggar runt om i världen Till upplevelserna hör också erfarenheter gjorda såväl i Ungern som Sovjetunionen, där han i Moskva gästade Sacharov

Redan innan tanken på engagerad konst blivit mer allmant accepterad var Sparres konst engagerad I Victor Sparre erkänner även meningsmotståndarna numera att de har en kulturskapare, vard att ta på allvar

Nedanstående böcker kan beställas genom
IDÉ och KULTUR
Sveavagen 34,
111 34 Stockholm
Postgiro 70 98 70-0
Tel 08/10 34 56
Portopris 1 - kr per bok

Gunda Sjogren
ÅBACKA
32 - kr

Theophil Spoerri
STILLHETENS DYNAMIKK
16 - kr

Victor Sparre
STENENE SKAL ROPE
inb 50 - kr, haft. 40 - kr

'Bunny' Austin
**FRANK BUCHMAN
AS I KNEW HIM**
14 - kr

Frank Buchman
**THE REVOLUTIONARY
PATH**
8 - kr

Sjalvbiografi
ROBERT CARMICHAEL
20 - kr

Grammofonskivan
SONG OF ASIA
35 - kr

Engelsksprakiga

Bunny Austin —
FRANK BUCHMAN AS I KNEW HIM

En personligt fargad skildring av Frank Buchmans liv, skriven av Bunny Austin, 30-talets stora tennisstjärna Bunny Austin stod Frank Buchman mycket nära anda från denna tid Boken ger glimtar ur Buchmans liv som tidigare aldrig publicerats En svensk gymnasist sade om boken «Den fick mig att första Frank Buchman och fangslade mig så att jag inte ville lagga den ifrån mig »

THE REVOLUTIONARY PATH

Ett urval av Frank Buchmans tal sammanställda av Ken Belden Det är gjort på ett sätt som gjort varje rad i boken aktuell och levande i dagens situation

GRAMMOFONSKIVAN 'SONG OF ASIA'

«MRA har en musical som heter SONG OF ASIA »

Denna musical finns nu på skiva Jag har lyssnat till den med stor glädje Inte minst därför att det rör sig om en så enkel och levande musik där textens budskap verkligen får en chans Det är vackra roster som sjunger Orkestern består av gitarrer, bas och handdrummor Det är väldigt mycket fint och intressant som skapas med dessa enkla medel Man sitter fangslad

Det behövs inte så stor apparat för att skapa levande och engagerande sång Det är innehållet och aktheten det kommer an på »

Göteborgs Strandsjö i Hemmets Van

Saxat och citerat

Jag är övertygad om att med de förhållanden som råder i vårt land är en livshållning grundad på moral och rätt den riktigaste och den som mest överensstämmer med samhällets krav och möjligheter

Vi behöver ett systematiskt försvar av mänskliga rättigheter och ideal och inte politisk kamp som ovillkorligen kommer att driva människor till våldsdåd, sektarism och vanvettsfard. Jag är övertygad om att bara på så sätt och med mesta möjliga publicitet kommer världens att upptackta hurudant vårt samhälle egentligen är. Då blir denna kamp en del av en världsomfattande rörelse för att rädda hela mänskligheten. Här ligger en del av förklaringen till varför det varit naturligt för mig att vända mig från världsomfattande problem till försvaret av enskilda människor.

Ur boken Sacharovs röst
Oslo 1974

— Plikten att bekämpa den mänskliga dumheten varhelst den sticker upp oronen åligger oss alla, inte minst oss som har förmånen att få skriva i en tidning. Det kralar ju överallt i samhället av dumhet — från den komplexa stupiditeten till vanligt enkel traskallighet.

Men skall man vara konsekvent, måste man förstås följa dumheten även hos sig själv, eftersom man aldrig kan vara alldeles säker på att den inte nastlat sig in även i de egna hjärnvindingarna. Och börjar man studera det delikata problemet, skall det måhända visa sig att ett av enfaldens vanligaste utslag är just tvärsakerheten på att det är de andra som är dumma.

I dag, GHT 10 10 75

NVIB:s engelska systertidning, New World News, hade i det senaste numret en artikel, skriven av en prenumerant i Australien, under rubriken «Hur jag använder New World News»

— När den kommer i posten, ögnar för all del igenom den. Men senare, och helst på morgonen, läser och studerar den, låter innehållet sjunka in och ha gärna papper och penna till hands. När ni läser den, försök att ta vara på och skriva ner de tankar som korsar er hjärna. Peter Howard kallade dem 'silverfiskar'. Några kanske är från Gud.

— Vad i New World News är en utmaning till mitt personliga levnadssätt?

— Är det någon annan som kan vara intresserad av en speciell artikel eller nyhet?

— Vems tro kan växa genom att personen får läsa den?

— Hur kan det största möjliga antalet människor få tillfälle att läsa den?

— Skulle den kunna tas in i veckotidningarna jag prenumererar på?

— Hur ska min kyrka, mitt politiska parti och mina yrkeskollegor få del av den?

— Har jag sådana kontakter med andra att de är redo att ta emot de här nyheterna?

SOA i Norge

Från s 5

tid tillsammans än vi vanligen gör. Det kom många ungdomar till oss och alla tinade upp.

En indisk flicka i Song of Asia-truppen säger å andra sidan:

— Vi behöver europeernas tro och övertygelse. Vi behöver också europeernas kvalitet. För att vara ärlig, har jag träffat långt flera människor — ledare — av toppkvalitet, än vi någonsin kan hitta i Indien.

Till att börja med verkade de stora städerna likna våra egna, men åsikterna är annorlunda. I Indien är vi inte vana att fråga varann så direkt om t ex trosfrågor, men alla vet något om tro. Jag har också träffat många som säger att de inte tror på Gud. Men när jag talar med dem om min upplevelse av Gud, verkar det som om de förstår det — bättre än många «kristna».

På det hela taget är det omöjligt att generalisera om Europa, precis som det är omöjligt att generalisera om Indien, det har jag också lärt. Jag hade t ex hört att europeiska hem i de flest fall är i upplosning, men det kan man ju inte se! Jag har haft det jättefint hos de familjer där jag har bott.

Kort nytt

SONG OF ASIA

kom till Storbritannien den 5te oktober Bland inbjudningskommittens medlemmar märks bl a tva av gruvarbetarnas fackliga ledare, tre biskopar, racerföraren Graham Hill och sex parlamentsledamöter

Under oktober ges skådespelet i Edinburgh, Aberdeen och Glasgow i Skottland

Song of Asias fortsatta program i Storbritannien blir

London, Westminster Theater den 12—29 november Onsdag, torsdag, fredag kl 19 30 Matine lordag kl 14 30

Oxford, Newman Hall, 1 december kl 20 00

Cardiff, Sherman Theatre, 6 december kl 14 30 och kl 19 30

The Rhonda Park and Dare Hall, 9 december kl 19 30

DE INTELLEKTUELLAS KRIS

OCH MORALISK UPPRUSTNING ar rubriken pa en artikel som den tyske poeten och författaren Walter Maas skrivit i tidningen *Die Tat* i Zurich om den kulturkonferens som agde rum i Caux

«Diskussionerna rorde sig kring frågan om de intellektuella som vikt sitt liv till moralisk upprustnings livssyn skall noja sig med en konst utan målinriktning eftersom moralisk upprustning innebar ett engagemang med dagsaktuella problem om fred och försoning mellan folken

Den situation som de intellektuella i Vasteuropa moter ar nog så tragisk Overallt tycks akta mänskliga impulser saknas Det verkar som om tiden vore inne att ta itu med den andliga tomhet som de mer kansliga upplever som ett smartsamt vakuum

De politiska ideologiernas flaggor hanger slaka, den sociala förändringens trumpeter ljuder osakra och de intellektuella moter ofta en mangd brutna ideal

Moralisk upprustning forkastar uppfattningen att man skall använda konsten som propaganda för att förändra samhället, men man erkänner att konsten ar ett väsentligt medel för att förändra människor Sokandet pågår efter de mest effektiva och lampliga medlen »

PRESSENS UPPGIFT

J G Heitink, andre redaktör för den holländska tidningen *Die Telegraaf* med en upplaga på 800 000 ex, sade i Caux — Pressen kan göra mycket i kampen för en ny värld För tillfället pågår en kamp inom pressen Det ar en kamp om principer — om ateistiska, totalitära ideer ska kontrollera eller moralisk upprustnings ideer bli avgörande Vi måste arbeta ut en taktik i vår strid, men framst av allt måste vi ge uttryck åt vår övertygelse högt och ofta Att hålla tyst i dessa tider ar oansvarigt

ENGELSKT UTMANARPROGRAM

Capital Radio, en radiostation i London, hade ett entimmes program om moralisk upprustning, då lyssnarna kunde ringa in frågor och kommentarer Programledaren Louis Alexander sa — Det handlar om ifall man tror att det satt på vilket man uppträder och lever upp till Guds bud verkligen kan förändra världen

FRANSKA TV

presenterade ett 15 minuters program om moralisk upprustning Det var en del av en programserie som kallats *Frutt forum*, där olika aktuella strömningar i dagens Frankrike får full frihet att komma till tals

EGYPTISKA STUDENTER I STORBRIANNIEN

Femton studenter från olika universitet i Egypten besökte Storbritannien efter nio dagar i Caux i Schweiz De såg bl a universiteten i Cambridge, Oxford, Durham och Edinburgh I Birmingham besökte de British Leylands bilfabrik och i Liverpool en bomullsfabrik

Delegationen stannade också några dagar på moralisk upprustnings centrum Tirley Garth

EN INDUSTRIKONFERENS

agde rum i Panchganj i Indien den 16—22 oktober, där man bl a behandlade frågan om industrins uppgift i ett lands liv Denna sammankomst ar en del av en serie industrikonferenser

Sudan...

Från s 9

Ömedelbart efter freden uppsökte Mandiri mig igen, denna gång i kostym, renrakad, med portfölj i handen. Han hade med sig sin fru, som varit elev i min skola, och deras lille son. «Jag måste komma för att tala om för dig att vi har funnit en väg som är bättre än våld», sade han.

Han hade varit en av dem som undertecknat fredsfördraget. Enligt det har nu Sydsudan sin egen regionala regering, i vilken Mandiri tills nyligen varit kommunikationsminister.

När har man hört talas om att överbefälhavaren för ett land låtit sina gerillamotståndare behålla sina vapen och in-

bjudit dem att på jämställd basis förena sig med landets armé? Det gjorde dock president Numeiri Lagu, den tidigare motståndsledaren, utnämndes till general i armén.

Nytt revolthot

Två år senare, 1974, spreds ett rykte i Sydsudan att presidenten planerade utplåna dessa tidigare gerillaledare. Det skulle ha kunnat leda till en ny revolt. General Lagu och dennes vänner ansåg att de skulle gå direkt till presidenten. Det visade sig att denne inte visste någonting om ryktet. Efter överläggningar med dem bad han

generalen att återvända till Sydsudan för att ta död på ryktet. Det gjorde Lagu och lugnet återställdes. Han är nu överbefälhavare för den södra regionen.

Det växande förtroendet mellan ledarna för landets båda delar är ett under. Istället för represallier, som man fruktat, har ambetsman med uppdrag från centralregeringen i norr bemötts med vanskaper under sina resor i söder.

Naturligtvis bidrog andra avgorande faktorer till att freden kunde uppnås, men den andel som dessa män med tro och vision haft bör rätteligen erkännas. I grannländer till Sudan rasar just nu hatfyllda inbördes strider. Liknande lösningar saknas. Varför skulle man inte tro att Gud menat att detsamma kunde handa där.

Vandrande Buffeln

Från s 8

«De röda vildarna,» brukade han säga med ett brett grin, «kan lara de vita vildarna ett och annat. Som goda indianer kan vi ge ett betydande bidrag till kanadensisk kultur. Det finns mycken galenskap i den vite mannens värld. Vi tror att vita människor skulle må bättre av att sakta farten och leva närmare jorden och skogen och allt som växer istället för att galoppera runt som skramda bufflar inom stängsel. Mina indianer kan annu undervisa andra om att leva i harmoni med naturen, och natur betyder annu Gud eller Stor Ande eller Manitou eller vad man än kallar honom.»

Vandrande Buffeln kunde naturligtvis starkt för sina indi-

anska broders svårigheter. «Det är underligt, men för att hitta lösningar till indianska problem tillfrågar myndigheterna nästan alla människor utom indianerna. Många av oss skulle kunna ge goda råd i annet. Men kom ihåg, vi är stolta över vår ras och vi vill fortsätta att vara indianer. Jag föddes med bronsfärgad hud och jag tycker om den. En del av mina vänner föddes vita eller svarta eller gula. De fick inte välja färg. Men det är som det ska vara.»

Så som jag uppfattar naturens herre vill han inte reservera sin sanning för några få favoriserade människor och låta de övriga förbli i evigt mörker. Om Den Store Anden är beredd att uppenbara viktiga hemligheter till folk ger han alla i alla land samma möjlighet att bli upplysta.»

Michael Brown
(ur tidskriften 'Himmat')

Konsten att leva

Från s 3

att vi, innan det är för sent, lär oss konsten att leva tillsammans.»

Det är om denna konst professor Spoerri undervisar och delger sin erfarenhet i det avsnitt, som gett boken dess titel och som han själv betecknat som sitt andliga testamente. Det är ett kort kapitel men det har outtomliga djup. I och för sig är budskapet inte nytt. Theophil Spoerri hade fått sin livsavgörande inspiration genom motet och venskapen med Frank Buchman. Men i denna bok har budskapet — om lyssnande och lydnad för Guds ledning, om ansvar och omsorg — genom författarens lardom, visdom och mogna livserfarenhet fått ny utstrålning och utmaning.

Nils Gosta Ekman

ACEROLA PLUS

Naturligt C-vitamin

från Acerola Korsbar, Nypon, Svarta Vinbar och Paprika

Acerola Plus tillverkas i tropikerna Acerola Korsbar växer i Västindien Frukten är 28 gånger rikare på C-vitamin än apelsin

Redan 1945 lade professor Asenjo fram de vetenskapliga bevisen om fruktens enastående höga C-vitaminhalt

ACEROLA PLUS säljs som tabletter och instantdryck i HALSKOSTAFFARERNA

Goda tuggbara tabletter i förpackningar om 50 st, 100 st, 250 st och 750 stycken C-vitamin-halt 100 mg per tablett Finns även i starkare dosering 300 mg och 500 mg per tablett

Som instantdryck osotad 2000 mg per tesked och sotad 1000 mg per tesked

JUST NU SALJS ACEROLA PLUS om 40 tabletter och 100 tabletter på TREVLIGT PRESENTGLAS
Pris 40 st 8 90 — 100 st 15 70

IMPORT Naturprodukter Storgatan 4 - 703 61 Örebro, tel 019/18 33 60
Även postorder expedieras — om inte Acerola Plus finns på er plats

BÅTPLANER?
Rådfråga
Båt-PONTUS
Goteborgs
Frihamn
Tel 031-51 07 04

Båt
PONTUS